

ת"פ 24743/02/20 - מדינת ישראל נגד דוד מרק יניב ע"י, סרגיי ברסטניקוב ע"י

בית משפט השלום בחיפה
ת"פ 24743-02-20 מדינת ישראל נ' יניב ואח'

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

בעניין: המאשימה
נגד
הנאשמים
מדינת ישראל

1. דוד מרק יניב ע"י ב"כ עוה"ד ליאור בר זוהר מטעם הסניגוריה הציבורית
2. סרגיי ברסטניקוב ע"י ב"כ עוה"ד גב' ורדה לב ממשרד עו"ד שרמן מטעם הסניגוריה הציבורית

גזר דין

כתב האישום המתוקן:

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע העבירות הבאות:

הנאשם 1 - הורשע בעבירות של סיוע לתקיפה הגורמת חבלה ממשית - לפי סעיף 380 + 31 לחוק העונשין; הסגת גבול בצוותא - עבירה לפי סעיפים 447(א) (1) + 29 לחוק העונשין; סיוע לכניסה והתפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע עבירה - לפי סעיף 406(א) + 31 לחוק העונשין; סיוע לגניבה - עבירה לפי סעיף 384 + 31 לחוק העונשין.

הנאשם 2 - הורשע בביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממשית - עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; כניסה והתפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע עבירה - לפי סעיף 406(א) לחוק העונשין; הסגת גבול בצוותא - עבירה לפי סעיפים 447(א) (1) + 29 לחוק העונשין; גניבה - עבירה לפי סעיף 384 + 31 לחוק העונשין.

להלן עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודו הנאשמים:

בין הנאשם 2 לבין המתלונן קיימת היכרות קודמת.

במועד הרלוונטי לכתב האישום, התגורר המתלונן בנהריה, ביחידת דיור, הכוללת דירה ומסביבה חצר מגודרת, ושער בכניסה לחצר.

בתאריך 15/9/16 בסמוך לשעה 22:30 הגיעו הנאשמים לכתובת בה מתגורר המתלונן, ועמדו סמוך לשער החצר, שהיה נעול, והקימו רעש במקום.

המתלונן יצא מהדירה, ושאל "מי שם", או אז, אחד מהנאשמים ביקש את עזרתו של המתלונן בתיקון הרכב.

המתלונן סירב לצאת מהחצר, ובשלב מסוים זיהה את נאשם 2, וביקש מהנאשמים לעזוב את המקום.

בהמשך, התפתח דין ודברים בין נאשם 2 לבין המתלונן, בנוגע לסכסוך כספי בקשר לשיקים השייכים לנאשם 2.

המתלונן הסביר לנאשם 2 שהשיקים לא נמצאים ברשותו, וחזר וביקש מהנאשמים לעזוב את המקום.

למשמע דבריו אלה של המתלונן, קפץ הנאשם 2 מעל השער, נכנס אל החצר, והתקדם לעברו של המתלונן. האחרון ניסה מצדו, להיכנס לדירה, ולנעול את הדלת, אך הדבר לא עלה בידו, משום שהנאשם 2 חבט בדלת.

הנאשם 2 החל לתקוף את המתלונן, כשהמתלונן מצדו מנסה להדוף אותו מעליו.

בשלב מסוים, הצליח המתלונן להדוף את הנאשם 2 ולרתקו לרצפה, או אז, נכנס הנאשם 1 לחצר, וסייע לנאשם 2, לתקוף את המתלונן במכת אגרוף ובבעיטות, בכל חלקי גופו.

בשלב מסוים, הצליח המתלונן להיחלץ מהנאשמים, טיפס מעל שער החצר, ונמלט אל הרחוב, כשהוא שותת דם ולגופו תחתונים בלבד, אך הנאשמים דלקו אחריו.

המתלונן זעק לעזרה ודפק על דלתות השכנים, אך לא קיבל מענה.

על מנת להפיס את דעתם של הנאשמים, אמר להם המתלונן, כי יוביל אותם לאדם, שאצלו נמצאים השיקים של הנאשם 2, והם התלוו אליו.

בהמשך, הצליח המתלונן להימלט שוב מפני הנאשמים. רוכב אופנוע שעבר במקום, הגיש לו סיוע, לבקשתו, והזעיק את המשטרה ואת מד"א.

בהמשך, חזרו הנאשמים לדירה הנזכרת לעיל, בה מתגורר המתלונן, ובעוד נאשם 1 מסייע לנאשם 2 בכך שהוא ממתין מחוץ לחצר, נכנס הנאשם 2 לחצר, התפרץ לדירתו של המתלונן, בכוונה לבצע גניבה, ונטל ממנה חפצים שונים ורכוש, שטיבו אינו ידוע במדויק למאשימה.

הנאשמים עזבו את הדירה, כשנאשם 2 נוטל ונושא את הרכוש הגנוב, בכוונה לשלול אותו שלילת קבע מהמתלונן, והנאשם 1 מסייע לו בכך.

כתוצאה מהמתואר לעיל, נגרמו למתלונן חבלות של ממש כמתואר בכתב האישום המתוקן (סעיף 9) והוא ניזקק לטיפול רפואי.

ראיות לעונש:

ב"כ המאשימה הגישה את הרשעותיו של הנאשם 1 לעונש (ג/1).

ב"כ הנאשמים לא הגישו ראיות לעונש.

עמוד 2

טענות הצדדים:

טיעוני המאשימה - בטיעוניה הכתובים, עמדה ב"כ המאשימה על טיב העבירות בהן הורשעו הנאשמים, נסיבותיהן, החומרה העולה מהן, וחלקם היחסי של הנאשמים באירוע.

לעניין מיקום העונש בתוך המתחם, הפנתה להרשעתו של הנאשם 1 בעבירת איומים מ-2017, להעדר עבר פלילי של הנאשם 2 וטענה, כי מתחם העונש ההולם בעניינם של הנאשמים הוא 12 - 24 חודשי מאסר בפועל לנאשם 1, ו-24 עד 48 חודשי מאסר בפועל לנאשם 2. בנוסף, עתרה להשית עליהם, מאסר מותנה ארוך ומרתיע, ופיצוי למתלונן.

לעמדת המאשימה, יש למקם את העונש ברף האמצעי התחתון, נוכח העובדה שהמתלונן העיד, והעדר עבר פלילי לנאשם 2.

טיעוני ב"כ הנאשם 1 - הסניגור עמד על נסיבותיו האישיות של הנאשם 1, טען כי הנאשם הודה לאחר שמיעה מצומצמת של הראיות, וזאת לאחר שכתב האישום תוקן משמעותית, כך שהיה טעם בשמיעת הראיות להבנת האירוע.

עוד ציין הסניגור, כי לנאשם 1 אין קשר למתלונן, הנאשם 2 הוא זה שהתעמת איתו, השניים התקוטטו, והנאשם 1 נחלץ לעזרתו של הנאשם 2 כי המתלונן גבר עליו וחנק אותו, וכך מצא עצמו מעורב באירוע.

אשר לעברו הפלילי של הנאשם 1, טען הסניגור, כי הרשעתו היחידה של הנאשם 1 היא הרשעה ישנה באיומים.

לאור האמור, צוין כי בהינתן מכלול הנסיבות הנוגעות לתיק זה, מתחם העונש ההולם מתחיל מעונש מאסר מותנה, ועד למס' חודשי מאסר ספורים, שיכול וירוצו בעבודות שירות.

עוד טען הסניגור באריכות לגבי השיהוי בהגשת כתב האישום, נטען כי שיהוי כבד יכול להקים עילה לחרוג ממתחם העונש ההולם, תוך שהוא מפנה לטענה המקדמית שנטענה על ידי הסניגורים בהתבסס על הוראות סעיף 57א לחסד"פ, בה עתרו הסניגורים כאחד, לביטול כתב האישום בשל חריגה מהוראות הנהלים הרלבנטיים אודות משך הזמן בה יש להגיש כתב אישום בעבירות מסוג זה.

בסיכומו של דבר טען הסניגור, כי מכלול זה חייב להשפיע על העונש שייגזר על הנאשם 1, ולהעמידו על עונש מתון, כשהדגש הוא על עונש צופה פני עתיד.

טיעוני ב"כ הנאשם 2 - הסניגור הצטרף לטיעוני חברו, תוך התייחסות למתחם הראוי, ומתן דגש מיוחד לשיקול השיהוי, כאשר אף הוא תומך יתדותיו בעניין זה בטיעונים שהעלתה ההגנה בנוגע להוראות הנוגעות להגשת כתב האישום. לעמדתו, חריגה מההוראות הללו, ראוי שתישקל לזכות הנאשם לעניין העונש.

הסניגור הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם 2, לכך שמדובר במי שעלה ארצה בשנת 2000, שירת שירות צבאי מלא, נעדר עבר פלילי, מנהל אורח חיים יצרני ומתפקד, נשוי ואב ל-2 בנות. נטען, כי לא מדובר באדם אלים, אלא במעידה חד פעמית ויוצאת דופן, לאורך חייו הנורמטיביים.

דבר הנאשמים בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם 1 הביע חרטה על האירוע והסביר שזה לא משהו שיחזור על עצמו, כלשונו.

הנאשם 2 אף הוא הביע חרטה על האירוע, והדגיש שמאז האירוע לא הסתבך ולא נחקר במשטרה, וכי מדובר במקרה חד פעמי.

דיון והכרעה עונשית:

ריבוי אירועים (סעיף 40 לחוק העונשין):

מדובר באירוע אחד, שהתרחש בליל ה-15/9/16, לאחר ששני הנאשמים הגיעו למקום מגוריו של המתלונן ותקפו אותו, כמפורט בכתב האישום.

לפיכך, יש לקבוע מתחם עונש אחד, תוך התחשבות במכלול העבירות שבוצעו באירוע, ובחלקם היחסי של כל אחד מהנאשמים באירוע.

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

מעשיהם של הנאשמים, פגעו בערכים המוגנים, החוסים תחת הוראות החוק שהיפרו, בהם שלומו וביטחונו של המתלונן, קניינו, פגיעה בפרטיותו, בבחינת 'ביתו של אדם מבצרו', שעה שהסיגו את גבולו, תקפו אותו בצוותא, וגנבו רכוש השייך לו, כשהאחד מסתייע בשני.

בית המשפט העליון עמד לא אחת, על חומרתה הרבה של עבירת ההתפרצות לדירת מגורים, והפגיעה הקשה בקניינו ובפרטיותו של האזרח, ראו מן העת האחרונה - רע"פ 4820/20 אשר סויסה נ' מדינת ישראל (28.7.20) ורע"פ 3565/20 צביקה לביא נ' מדינת ישראל (14.6.20).

כמו כן, בית המשפט העליון הדגיש, לא אחת, כי עבירות אלימות מהסוג שביצעו הנאשמים, מחייבת ענישה ממשית, אשר יש בה כדי להעביר מסר ברור, בדבר החומרה הטמונה בהן (ראו: רע"פ 995/23 אהרון טורזמן נ' מדינת ישראל (9.2.23); רע"פ 5792/22 בנימין נ' מדינת ישראל (5.9.22); רע"פ 9275/20 בנארוש נ' מדינת ישראל (12.1.2021); רע"פ 3681/19 שבתאי נ' מדינת ישראל (13.6.2019)).

מידת הפגיעה בערכים אלו, היא גבוהה.

מדיניות הענישה (סעיף 40ג (א) לחוק העונשין):

אשר לעבירות האלימות של גרימת חבלה ממשית - מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלו, כוללת בדרך כלל, הטלת עונשי מאסר בפועל, ומתחמים אשר מתחילים במספר חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, ועד לעונשי מאסר ממושכים, כאשר רף הענישה הפרטיקולרי, הינו נגזרת של טיב האירוע, אופי החבלות שנגרמו כתוצאה ממנו, והיקף הנזקים והעבירות, שהאירוע הנדון מכיל בתוכו.

רע"פ 995/23 אהרון טורזמן נ' מדינת ישראל (9.2.23) - הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של תקיפה הגורמת לחבלה ממשית, הנאשם היכה את המתלונן באמצעות מוט ברזל, וגרם לו שפשוף באזור מצח שמאל באורך של 5 ס"מ; שטף דם תת-עורי; שפשוף פנימי של זרוע ואמה; כאב במגע בכתף ימין; המתלונן סבל בין היתר מהקאות וסחרחורות. נוכח פגיעות אלו, המתלונן נזקק לטיפול רפואי בבית חולים. לא בוצעו עבירות נלוות. בית המשפט השלום הטיל על הנאשם 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לאחר שקבע מתחם שנע בין מספר חודשי מאסר, אשר ניתן לרצותם בעבודות שרות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל, לאירוע הנקודתי. ערעור ובקשת רשות ערעור על חומרת העונש נדחו.

רע"פ 7645/20 שלמה כהן נ' מדינת ישראל (18.11.20) - הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירת איומים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. באותו מקרה, עלה הנאשם לאוטובוס, ושוחח בקול רם בטלפון הנייד שברשותו. המתלונן ביקש ממנו להנמיך את קולו, בתגובה איים עליו הנאשם, כי "יאנוס" אותו, קילל אותו, והחל מכה בו. כתוצאה ממעשים אלו, נגרמו למתלונן דימום ונפיחות בפניו, חבלות יבשות, ופצע בחלקה הפנימי של השפה. בית משפט השלום גזר על הנאשם 7 חודשים ויום אחד מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, וכן הפעיל מאסרים מותנים, כך שסך הכל הושתו על הנאשם 12 חודשי מאסר ויום אחד בפועל בניכוי ימי מעצרו. בית המשפט המחוזי החמיר בעונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש, כך שיישא ב-15 חודשי מאסר בפועל, והפעיל את עונשי המאסר המותנים במצטבר לעונש זה, באופן שיישא ב-27 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור של הנאשם, וקבע כי העונש שהשית בית המשפט המחוזי על הנאשם אינו חורג ממדיניות הענישה ההולמת במקרים אלה.

רע"פ 1220/17 קויאל נ' מדינת ישראל (29.4.18) - הנאשם הורשע בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממשית, ואיומים. הנאשם הגיע למספרה של המתלונן. לאחר דין ודברים בין השניים, תקף הנאשם את המתלונן בכך שהיכה אותו בפניו. מיד לאחר מכן, נמלט המתלונן מן המספרה, תוך שביקש מאישה שהייתה במקום, להזעיק משטרה. הנאשם דלק אחרי המתלונן, ואיים עליו כי ידקור אותו אם יתקשר למשטרה. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלונן המטומה בעפעף עינו השמאלית, קרע בשפה העליונה, ושפתיים נפוחות והוא נזקק לטיפול רפואי בבית חולים. בית המשפט השלום האריך עונש מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגד הנאשם ואילו בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בקשת רשות הערעור של הנאשם נדחתה.

ע"פ (ת"א) 35737-12-21 ברטפלד נ' מדינת ישראל (24.1.22) - הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים. במסגרת הלוואה בין הנאשם למתלוננת, איים הנאשם מספר פעמים על המתלוננת בכך שהתקשר אליה ואמר שיכה אותה אם לא תשלם לו. בהמשך, היכה הנאשם את המתלוננת בפניה, במכת אגרוף, אשר גרמה לה לחבלה באזור העין, וגשר האף. על הנאשם הוטלו 4 חודשי מאסר בעבודות שירות. ערעור שהגיש הנאשם על חומרת העונש נדחה.

אשר לעבירות ההתפרצות והסגת הגבול - גם כאן מדיניות הענישה מאופיינת באופן כללי, בהטלת עונשי מאסר בפועל, בשל חומרתה של עבירה זו ונפיצותה, קל וחומר כאשר מדובר בהסגת גבול לצורך ביצוע עבירות, כמו במקרה דנן.

רע"פ 3058/18 רחמילוב נ' מדינת ישראל (2018) - הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של התפרצות למקום מגורים, גניבה, שימוש ברכב ללא רשות. על פי עובדות כתב האישום, קיבל הנאשם מידע על הימצאות כספת בבית המתלוננת, התקשר אליה, התחזה לפועל, והורה לה לצאת מהבית. לאחר שיצאה, טיפס על גג של בית סמוך, פרץ לביתה, ניתק את אמצעי האבטחה, ניתק את הכספת מהקיר וגנב אותה. לאחר מכן, מסר את הכספת לגורם אחר.

בנוסף, נטל את הרכב של אמו ללא רשות ונטש אותו במקום אחר. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 12 עד 24 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם 14 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. ערעורו לבית המשפט המחוזי וכן בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון - נדחו.

רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל, שם הורשע הנאשם בביצוע התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע עבירה, גניבה והסגת גבול כדי לבצע עבירה, נגזרו עליו 6 חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות לצד עונשים נלווים. בערעור המדינה לבית המשפט המחוזי, הוחמר העונש ל-7 חודשי מאסר בפועל.

עפ"ג (חיפה) 29973-10-19 מ"י נ' מוגרבי (מיום 25.6.2020) - דובר בשלוש התפרצויות, גניבה וגרימת נזק לבתים. אושר מתחם שבין 6 ל-24 חודשי מאסר לכל מקרה התפרצות, ובסופו של דבר נגזרו על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות משיקולי שיקום ונסיבות אישיות.

עפ"ג 28182-03-17 אבו עג'אג' נ' מדינת ישראל (לא פורסם) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של התפרצות לבית מגורים וגניבה. הנאשם הגיע ברכבו ליישוב כסייפה, נכנס דרך חלון הבית לאחר שבדק שאין אנשים בבית, גנב שרשרת זהב בשווי - 5,000 ₪, ומכר אותה תמורת 1,000 ₪, זאת, לאחר שחרורו ממאסר, וכאשר לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 8 עד 18 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 13 חודשי מאסר בפועל, הפעיל מאסר מותנה, כך שסך הכל ירצה הנאשם 19 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, ופיצוי. ערעורו לבית המשפט המחוזי - נדחה.

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק העונשין):

אפתח בחלקם היחסי של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירות:

הנאשם 1 -

חלקו של הנאשם 1 התבטא בעיקר בסיוע לנאשם 2.

לפי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם 1 והורשע, הוא סייע לנאשם 2 לתקוף את המתלונן ולגרום לו חבלה ממשית, סייע לו להתפרץ למקום מגוריו של המתלונן, וסייע לו לגנוב רכוש.

עובדות כתב האישום מפרטות כיצד הנאשמים הגיעו יחד לכתובת בה מתגורר המתלונן, נעמדו סמוך לשער החצר שהיה נעול והקימו רעש. המתלונן יצא החוצה, שאל "מי שם", הנאשמים ניסו לגרום לו לצאת החוצה, תוך שהם אומרים לו שהם מבקשים את עזרתו בתיקון רכב, הוא סירב לצאת, זיהה את הנאשם 2, וביקש מהשניים לעזוב את המקום.

אשר לחלקו של הנאשם 1 בתקיפה תוך הסגת גבול - התפתח דין ודברים בין נאשם 2, לבין המתלונן. בשלב מסוים, טיפס הנאשם 2 על שער הכניסה לדירת המתלונן, נכנס לחצר, ופתח בעימות פיזי עם המתלונן. המתלונן הצליח להדוף ממנו את הנאשם 2 ולרתקו לרצפה. בשלב זה נכנס הנאשם 1 לחצר, וסייע לנאשם 2 לתקוף את המתלונן, באגרופים ובעיטות בכל חלקי גופו של המתלונן, כמפורט בסעיף 6 לכתב האישום המתוקן, בו הודה הנאשם.

עמוד 6

בהקשר זה אציין, כי טענת הסניגור, כי הנאשם 1 נכנס לחצר בלית ברירה ואך כדי "להציל" את הנאשם 2 מידיו של המתלונן אשר חנק אותו, לא נתמכת בעובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה הנאשם 1, המלמדות על חבירה לנאשם 2, לשם התקיפה המשותפת של המתלונן.

אשר לחלקו של הנאשם 1 בהתפרצות והגניבה - לאחר שהמתלונן ברח מאימת הנאשמים, חזרו השניים לדירת המתלונן. הנאשם 1 סייע לנאשם 2, בכך שהמתין מחוץ לחצר, בעוד שותפו לעבירה הנאשם 2, נכנס לחצר, ואחר כך לדירה של המתלונן, וגונב ממנה רכוש, שטיבו אינו ידוע במדויק למאשימה, אותו נטל ונשא, בסיועו של הנאשם 1.

הנאשם 2 -

הנאשם 2 הוא המבצע העיקרי של העבירות בהן הורשע, כעולה מעובדות כתב האישום בהן הודה.

כאמור, הוא מכיר את המתלונן, ולו סכסוך כספי איתו, הנוגע לשיקים שהחזיק המתלונן, סכסוך שהיה למעשה, המניע שהוביל להתרחשות האירוע.

אשר לחלקו היחסי של הנאשם 2 בתקיפה תוך הסגת גבול - המתלונן הסביר לנאשם 2, שהשיקים לא נמצאים אצלו, וחזר וביקש מהנאשמים לעזוב את המקום. למשמע דברים אלו, קפץ הנאשם 2 מעל השער, נכנס לחצר, ניגש למתלונן, שניסה לברוח לתוך הדירה ולנעול את הדלת, אך הדבר לא עלה בידו.

הנאשם 2 הוא יוזם המתקפה האלימה על המתלונן.

הנאשם 2 תפס את המתלונן שנמלט מפניו, תקף אותו, ובשלב מסוים, שעת שהמתלונן הצליח להדוף את הנאשם 2 ממנו, ולרתק אותו לרצפה, בשלב זה, נכנס הנאשם 1 לחצר, לסייע לנאשם 2, לתקוף את המתלונן.

בהמשך הצליח המתלונן להיחלץ מידי הנאשמים, טיפס מעל השער וברח מהם לרחוב, תוך שהוא פצוע ולגופו תחתונים. הוא הסתייע ברכב אופנוע שעבר במקום, אשר הגיש לו סיוע, ולבקשתו הזעיק את המשטרה ואת מד"א.

אשר לחלקו היחסי של הנאשם 2 בהתפרצות והגניבה - גם כאן הנאשם 2 הוא זה שנטל חלק יוזם ודומיננטי בהתפרצות וגניבה. הוא זה שהתפרץ לדירת המתלונן, נטל ממנה חפצים ורכוש, שטיבו אינו ידוע למאשימה, בעוד הנאשם 1 ממתין מחוץ לחצר, ו"מאבטח" את הנאשם 2. השניים עזבו את המקום עם הרכוש שגנב הנאשם 2 מהדירה, כשהנאשם 2 נטל ונושא את הרכוש הגנוב, והנאשם 1 מסייע לו.

הנזק שנגרם - הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות ע"י הנאשמים, הוא חבלותיו של המתלונן, כמפורט בסעיף 9 לעובדות כתב האישום המתוקן, ושווי הרכוש שנגנב, שהיקפו כאמור, לא ידוע למאשימה.

תכנון - לפי עובדות כתב האישום המתוקן, מדובר באירוע מתגלגל, הנאשמים הגיעו לבית המתלונן, בשל סכסוך כספי בין הנאשם 2 למתלונן, כשהנאשם 1 חובר לנאשם 2 ומסייע לו. הם ניסו בעורמה לגרום למתלונן לצאת החוצה, ומשלא יצא, הסיג הנאשם 2 את גבולו, חדר לחצרו המגודרת, תקף אותו, והסתייע בנאשם 1, ולאחר שהמתלונן נמלט מהמקום, התפרץ הנאשם 2 לדירתו, וגנב את רכושו, שוב, תוך הסתייעות בנאשם 1.

מעובדות אלה עולה, כי ההגעה למקום וההתעמתות עם המתלונן הייתה מתוכננת, אך כאמור, משם האירוע התגלגל,

והתפתח לעימות פיזי שהלך והסלים, ובשל הסכסוך הכספי, התפרץ הנאשם 2 לדירה ונטל ממנה רכוש, כאשר מהלך זה, היה ספונטאני כעולה מהעובדות, וכדי לספק את הנאשם 2 שכאמור היה בסכסוך כספי עם המתלונן.

האירוע הסלים בעיקר בשל מעשיו של הנאשם 2, כאשר הנאשם 1 סייע לו, ולכן מידת האשם שהפגין הנאשם 2 באירוע, גבוהה מזו של הנאשם 1.

מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג (ב) לחוק העונשין):

מתחם העונש ההולם חייב להלום את נסיבות האירוע, ודרגת האשם שהפגין כל אחד מהנאשמים באירוע, כמו גם, את חלקו היחסי של כל אחד מהם בו.

הנאשם 2 הוא הדמות הדומיננטית באירוע, לו היכרות קודמת עם המתלונן, וסכסוך כספי איתו. מכאן גם המניע להגיע אליו הביתה ולהתעמת איתו, כפי שאירע בפועל.

הנאשם 1, חבר אליו וסייע לו לבצע את העבירות, כשהוא נוטל חלק פחות דומיננטי בכל האירוע, ונכנס אל תוך החצר רק לאחר שהמתלונן גבר על הנאשם 2 וריתק אותו לרצפה, וזאת מבלי להמעיט מחומרת מעשיו בחבירה לנאשם 2 והתקיפה המשותפת של המתלונן.

מדובר בחבירה, לצורך ביצוע עבירות חמורות, המאופיינות בתעוזה ואלימות, כל אחת בפני עצמה, וכולן יחד כמקבץ.

מתחם העונש ההולם לנאשם 1, נע בין 9 ל-18 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם לנאשם 2, נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

והכל, לצד עונשים נלווים של מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק בשל שיהוי כבד:

החוק מכיר באפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום (סעיף 40ד (א) לחוק העונשין). הפסיקה הרחיבה את הסייג האמור, גם לטעמי צדק, כמו למשל, מצב בריאותי רעוע של נאשם, שעלול להוביל להרעה משמעותית בבריאותו (ע"פ 4456/14 קלנר ואח' נ' מדינת ישראל (2015)). וגם מקום בו נפל שיהוי כבד בהגשת ההליכים כנגד הנאשם (ראו פסק דינו של כב' השופט חאלד כבוב, כיום שופט בבית המשפט העליון, בשבתו אז, בבית המשפט המחוזי בת"פ (מחוזי ת"א) 44959-08-14, מדינת ישראל נ' רובינסון (2016); ולערעור שהוגש בעקבות פסיקה זו, שם הוסיף בית המשפט העליון והפחית מהעונש בשל השיהוי - ע"פ 5836/16 פרדי רובינסון נ' מדינת ישראל (2018); ראו גם פסיקתו של בית המשפט המחוזי דכאן בת"פ (מחוזי חיפה) 19002-08-15 מדינת ישראל נ' חיימוב (2016); ת"פ (ת"א) 37164-05-13 מדינת ישראל נ' רוכברגר (2015), שם בפסקאות 65-54); ת"פ (כ"ס) 36155-05-14 מדינת ישראל נ' סלאמה (2016); ת"פ (כ"ס) 53236-01-12 מדינת ישראל נ' נאג'ים (2014)).

דברים אלו קיבלו ביטוי מפורש גם בספרות, ראו מאמרו של פרופ' אורן גזל אייל, "חריגה ממתחם העונש ההולם", ספר דורית בייניש (קרן אזולאי, איתי בר-סימן-טוב, אהרן ברק ושחר ליפשיץ עורכים, (2015), שם נאמרו הדברים

"יש להעדיף את פירוש המאפשר חריגה מהמתחם כשהדבר דרוש לעשיית צדק. שנית, אם מותר לבית המשפט לקבוע חריג להסדרי טיעון, אין לדעתי מניעה גם לקבוע חריג לעניין עשיית הצדק... גם בעבר פיתחו בתי המשפט חריגים לחוק כדי להגן על נאשמים מפני תוצאות שאינן צודקות. כך, הכלל של הגנה מן הצדק, שעוגן בסופו של הליך בחקיקה, פותח בפסיקה. למעשה כלל זה יכול במקרים מסוימים להוות בסיס לחריגה מטעמי צדק, שכן בית המשפט הכיר באפשרות שהגנה מהצדק תוביל להקלה בעונש במקום ביטול כתב האישום כולו, כשתוצאה זו מספיקה..."

כבר בתחילת ההליך עלה נושא השיהוי בהגשת כתב האישום על הפרק. שני הנאשמים טענו כאחד, שהמאשימה לא עמדה בפרקי הזמן שנקבעו להגשת כתב אישום, תוך שהפנו להוראות סעיף 57א לחסד"פ ולנהלי פרקליט המדינה ביחס להגשת כתבי אישום. בית המשפט מצא טעם בטענה וביקש התייחסות מפורטת של הפרקליט המטפל, עוד נקבע, כי עניין זה יידון לאחר שמיעת עדותו של המתלונן.

בין לבין, הגיעו הצדדים להסדר דיוני, לפיו כתב האישום תוקן, והנאשמים הודו בו, דבר שייתר הכרעה של בית המשפט בטענה המקדמית של הסניגורים לביטול כתב האישום מטעמי שיהוי בהגשת כתב האישום.

הטענה שבה ועלתה מפי הסניגורים, בשלב הטיעונים לעונש. לטענתם יש ליתן לה משקל ומקום בקביעת מתחם העונש או לחילופין בחריגה ממנו נוכח השיהוי הכבד. הפרקליטה התמקדה בטיעוניה לעונש ולא נתנה מענה של ממש לטענת השיהוי שהעלתה ההגנה והשלכותיו בשלב העונש.

לעמדת בית המשפט, האכסניה המתאימה לבחון את הטענה, וליתן לה משקל, הוא באמצעות דוקטורינת ההגנה מן הצדק.

כל תכליתה של ההגנה מן הצדק, הוא כשמה, להגן ולבצר את ההליך הפלילי הננקט כנגד הנאשם, מפני חוסר צדק, והעדר הגינות מצד המדינה, שהינה הגוף החזק בזירה בה מתגוששים שניים: מצד אחד, האינטרס הציבורי שבהעמדת הנאשם לדין, ומצד שני, זכותו של הנאשם למשפט ראוי והוגן. לצורך כך, ההגנה מן הצדק אינה אך מגן, אלא גם רומח, במובן זה, שהיא מאפשרת לתקוף את התנהלות המדינה, כאשר מקופחת הגנתו או זכויותיו, כגון: כאשר המדינה חורגת מנהלי עבודה, פועלת בשרירות או מבצעת פעולות נעדרות סמכות חוקית, ועוד. שכן, הזכות להליך ראוי והוגן היא זכות יסוד בשיטתנו המשפטית, היא נגזרת מזכות היסוד לכבוד (א. ברק, **פרשנות המשפט**, חלק ג', התשנ"ד, עמ' 432-431), ולכן לא כל האמצעים מקדשים את העמדה והבאה לדין, זולת האמצעים הכשרים שננקטו לצורך כך.

בתוך כך, קבעה ההלכה הפסוקה, מבחן תלת שלבי להחלטה של ההגנה מן הצדק, בית המשפט נדרש לאתר את הפגם שנפל בהתנהלות המדינה, ככל שנפל כזה, לאזנו אל מול טיב חומרת המעשה הנדון בפניו, ובסופו של תהליך, בוחן בית המשפט מהו הסעד המידתי הראוי ליתן לנאשם בנסיבות העניין, האם ראוי לבטל את כתב האישום או שמא ניתן לתקן את כתב האישום, או ליתן הקלה בעונש (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ'** (2005)).

ברגיל, להתנהגות הרשות החוקרת ולשיהוי בהגשת כתב אישום, יש מקום ומשקל בגזירת העונש בתוך המתחם (סעיף 40א (9) + (10) לחוק העונשין). אך יחד עם זאת, יש מצבים בהם השיהוי הוא משמעותי ובלתי סביר, מקום שגם אם

בית המשפט ייתן לו ביטוי מלא ויגזור את העונש בתחתית המתחם, הדבר לא ישקף הלימה ראויה למחדל, ומענה מספק לחוסר הצדק שזועק מתוך השיהוי הרב, ולכן יש להכיר בו כשיקול המצדיק הקלה משמעותית בעונש (ע"פ 7704/13 מרגולין נ' מדינת ישראל (2013), ואף חריגה ממתחם העונש ההולם (ראו דברי כב' השופט ח. כבוב בת"פ (מחוזי ת"א) 44959-08-14, מדינת ישראל נ' רובינסון (2016), שם בפיסקה 108 לפסק דינו) .

קצרה יריעה זו מלפרט את הנזקים הרבים שיש לשיהוי, על הגנתו של הנאשם ולעיתים אף לקיפוחה, מקום שהמדינה לא מזדרזת ומגישה כתב אישום, תוך פרק זמן סביר (זיכרוןם של עדים מהותיים נפגע, בית המשפט אמור לסמוך את קביעותיו על שבבי זיכרון של עדים; ראיות הולכות לאיבוד, ראיות אחרות פשוט לא ניתן להביא בשל חלוף הזמן; עדים הנחוצים לביורר האמת, אינם זמינים, נפטרים, עוברים דירה; הפגיעה שיש בחלוף הזמן בקורבנות העבירה, וכן ראו גם את דברי הפתיח בהנחיות היועמ"ש לממשלה 4.1202 "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום").

כמו כן, הימשכות הליכים פליליים משך שנים ארוכות, עלולה לגרום לעינוי דין לחשודים ולנאשמים, אשר מדין שינה מעיניהם, ומשפיע על חייהם ועל סביבתם הקרובה להם ומעיב על חייהם, ואפשר כי בסופו של הליך, ימצא כי הכל היה על לא עוול בכפו. לעיתים עינוי דין זה יש בו כדי להוות עונש ממשי בפני עצמו. יפים לעניין זה הדברים שנכתבו בע"פ 2848/90 אסא נ' מדינת ישראל, פ"ד מד (4) 837 (1990):

"הרשעה על עבירה לאחר עבור עשר שניםמאז ביצועה - כאשר כלהשנים האלה מתנהלים הליכים משפטיים - שמה ללעג ולקלס את המושג של שפיטה, של עשיית צדק ושל ענישה [...]. בית-משפט זה כבר פסק לא אחת, כי עינוי דין כגון זה יש בו כדילהשפיע במידה ניכרת על העונש, המושת על הנאשם, עד כדי הימנעות מהטלת מאסר בפועל, אלא אם כן הנאשם הוא אשר גרם לכך [...]. וטעם רב יש בכך. מצד אחד, עונש הניתן בריחוק זמן מביצוע העבירה מאבד הרבה מאוד מכוח ההרתעה שלו, ומאידך גיסא - הנאשם כבר נטל חלק לא קטן מעונשו, כאשר חרב הדין התהפכה מעל לראשו - והוא במצב שאינו יודע מה גורלו - במשך תקופה החורגת מכל מידה סבירה; ועוד נימוקים אחרים בכיוצא באלה. נימוקים אלה כוחם יפה, בעיקר ובמיוחד, בעבירות, שאינן נמנות עם מעשי אלימות והטלת אימה פסיים כלפי הציבור או עם גרימת סכנה ביטחונית לשלומו'.

(ראו גם: דברי כב' השופט א. שוהם בע"פ 7704/13 מרגולין נ' מדינת ישראל (8.12.2015); ע"פ 8090/10 זכאי נ' מדינת ישראל (20.1.2011); ע"פ 8994/08 פלוני נ' מדינת ישראל (1.9.2009); ע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל (31.12.2008)).

לא בכדי, נחקקו חוקים ונקבעו כללים רבים (כדוגמת הנחיית היועמ"ש לממשלה 4.1202 שהובאה לעיל), הנוגעים ללוחות זמנים מדויקים, בניהול הליכים פליליים, כך למשל, בדיני ההתיישנות נקבע, כי אין להעמיד לדין אדם בחלוף תקופת זמן מסוימת, כך שאפילו אם בוצעה עבירה, מחסום הזמן מונע העמדה לדין (סעיף 9 לחסד"פ). סיום הליכי חקירה והגשת משפט בעוון או בפשע תתבצע בתוך לוח זמנים קבוע וידוע מראש (סעיף 57 לחסד"פ). לכשנפתח משפט, מחויב השופט לשמוע אותו ברציפות עד גמירא (סעיף 125 לחסד"פ), ליתן הכרעת דין בתוך חודש מיום הסיכומים (סעיף 181 לחסד"פ).

הוראות אלה ואחרות, המציבות לוחות זמנים ברורים לניהול הליכים פליליים, יונקות כולן מהרציונל המרכזי העומד

בבסיסן - הצורך בהעמדה לדין הוא אינטרס חברתי מוגן ובעל שיעור קומה, אך עינוי הדין אף הוא אינטרס חברתי מוגן, ערכי באופיו, שגם עליו יש לשמור למען עשיית משפט צדק, שהרי מדובר בדיני נפשות, ויש לנקוט משנה זהירות, על מנת שלא לגרום עינוי דין לנאשמים, כמובא במקורות "חרב באה לעולם על עינוי הדין" (משנה, מסכת אבות ה, ח).

מהכללים לנדוננו.

מדובר באירוע משנת 2016, שאינו מורכב וחקירתו אינה סבוכה. למרות זאת, כתב האישום הוגש רק בשנת 2020, ולאחר שהגיע למותב דיוני ונדון, בשנת 2022, הנאשמים נותנים את הדין עליו שבע שנים לאחר האירוע.

7 שנים מאז האירוע היא תקופה משמעותית. הנאשמים היו אז צעירים יותר, פרק הזמן שחלף מאז, הוא משמעותי, הוא מהווה חלק ניכר משנות חייהם. מטבע הדברים, אנשים צעירים עוברים תהפוכות ושינויים רבים בטווחי גילאים אלה, והעובדה המשמעותית שמאז האירוע, ניהלו השניים אורח חיים נורמטיבי, לא נפתחו נגדם הליכים נוספים, מעידה כאלף עדים, על כך שהאירוע הנדון אינו מאפיין עוד את דפוסי התנהגותם פורעת החוק, והיא נותרה נחלת העבר, כך לפחות יש לקוות.

בנוסף, חלוף הזמן השפיע על הראיות בתיק, ועל האפשרות של הנאשמים להתמודד איתן ולהביא ראיות משלהם להגנתם.

זאת ועוד, כפי שכבר הוטעם בפסיקה, תכליות של ענישה גמולית ומציבת גבולות, נחלשים ככל שחולף זמן רב יותר מביצוע העבירה. הדגשת תכליות הענישה, בהן שיקולי גמול או הרתעה, מחייבים קרבה בזמן, בין מועד ביצוע העבירה, לבין העונש שנגזר בגינה. קרבה זו, יש בה כדי ליצור זיקה ברורה, בין המעשה והנזק שנגרם לקורבן העבירה, לבין גמול עונשי ראוי למבצע העבירה בגין מעלליו.

מכאן שחלוף הזמן בנדוננו, מעמעם זיקה זו, וכתוצאה מכך נחלשת יעילותן של תכליות הענישה, ואף לשיקול זה צריכה להיות נפקות עונשית בנדוננו.

לטעמי, בנסיבות אלה, קביעת עונשם של הנאשמים ברף התחתון של מתחמי הענישה שנקבעו, לא תשקף כראוי את העונש המתאים בנסיבותיו של תיק זה, ועל כן, נמצא לחרוג מהמתחם מטעמי צדק המעוגנים בשיהוי הכבד.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק העונשין):

הנאשם 1 יליד 1987, רווק, ללא ילדים, לחובתו הרשעה משנת 2019, בגין עבירת איומים.

הנאשם 2 יליד 1985, נעדר עבר פלילי, עלה ארצה בשנת 2000, שירת שירות צבאי מלא, נשוי ואב ל-2 בנות, מנהל אורח חיים יצרני ותקין. אשתו עובדת במפעל.

שני הנאשמים הודו בכתב אישום מתוקן, לאחר שהחלה שמיעת הראיות (עדות המתלונן).

שמיעת הראיות הובילה לתיקון משמעותי של כתב האישום.

נלקחו בחשבון נסיבות חייהם של השניים, כפי שהן פורטו בטיעוני באי כוחם.

השניים הביעו חרטה על מעשיהם, חרטה שנשמעה כנה ואמיתית.

כמו ניתן כאמור דגש מיוחד לשיהוי הכבד בהגשת כתב האישום ולעובדה שמדובר באירוע שאירע לפני שים רבות ורק כעת נותנים הנאשמים עליו את הדין.

העונש המתאים (סעיף 40(2) לחוק העונשין):

העונש המתאים בנסיבות העניין, חייב לשקף את חומרת הנסיבות ומידת האשם שהפגינו הנאשמים באירוע, כמו כן את מכלול הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

כמו כן, חייב העונש המתאים להלום את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, וכן את שיקולי חלופי הזמן והשיהוי כאמור, אשר מצדיקים הקלה משמעותית בעונש.

לאחר ששקלתי את כל השיקולים המצוינים לעיל, נמצא לנכון לחרוג ממתחמי הענישה שנקבעו לכל אחד מהנאשמים, אם כי באופן מידתי, תוך מתן הדעת לחומרת המעשים שביצעו בנסיבותיהם, ומכלול העבירות באירוע, ולהשית על הנאשמים עונשי מאסר, לביצוע בעבודות שירות, שישקפו הלימה ראויה, בהתאם למידת האשם, וחלקו היחסי של כל אחד מהם באירוע.

סבורני, כי עונשים אלה, יאזנו נכונה בין שיקולי הענישה השונים, וישקפו, מחד, את חומרת המעשים, ואת הצורך בהשתת עונשי מאסר ממשיים בגינם, ומאידך, יתנו ביטוי לשיקולי הצדק, הנוגעים לזמן הרב שחלף עד שהועמדו לדין, לעיניו הדין, לקושי האינהרנטי שנוצר בניהול ההליכים הפליליים נגדם בחלוף זמן רב, וכן להיחלשות יעילות ואפקטיביות הענישה, שעה שהנאשמים נותנים את הדין היום, על מעשים שבוצעו לפני שנים רבות.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשם 1 -

6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות שירוצו במרכז קהילתי "קולייר", ברח' צין 19, אילת.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 10/9/23 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות השירות, יחידת ברקאי, עבודות שירות, שלוחת דרום, סמוך לכלא באר שבע.

הובהר לנאשם, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים, וכי עליו להישמע למעבידו, ולממונה על עבודות השירות, ולהתייצב באופן רציף וסדיר לעבודה.

הפרת תנאים אלו, או ביצוע עבירות בתוך תקופת עבודות השירות, עלולה להביא להפקעה מנהלית של צו עבודות השירות, והוא ירצה את יתרת המאסר בכליאה ממשית.

5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור את העבירות בהן הורשע בתיק זה ו/או כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע לרבות איומים.

1000 ₪ פיצוי למתלונן ע"ת מס' 1, שישולמו תוך 30 יום מהיום.

הנאשם 2 -

9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות בדואר שקמונה, חיפה.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות במועד שייקבע על ידי הממונה, אך לא לפני חודש אוקטובר 2023.

הובהר לנאשם, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים, וכי עליו להישמע למעבידו, ולממונה על עבודות השירות, ולהתייצב באופן רציף וסדיר לעבודה.

הפרת תנאים אלו, או ביצוע עבירות בתוך תקופת עבודות השירות, עלולה להביא להפקעה מנהלית של צו עבודות השירות, והוא ירצה את יתרת המאסר בכליאה ממשית.

7 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור את העבירות בהן הורשע בתיק זה ו/או כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע לרבות איומים.

2000 ₪ פיצוי למתלונן ע"ת מס' 1 שישולמו תוך 30 יום מהיום.

המזכירות תמציא העתק החלטה זו לממונה על עבודות השירות, ותשומת ליבו לצורך בקביעת מועד תחילת ריצוי ביחס לנאשם 2.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשפ"ג, 11 יולי 2023, במעמד הצדדים.